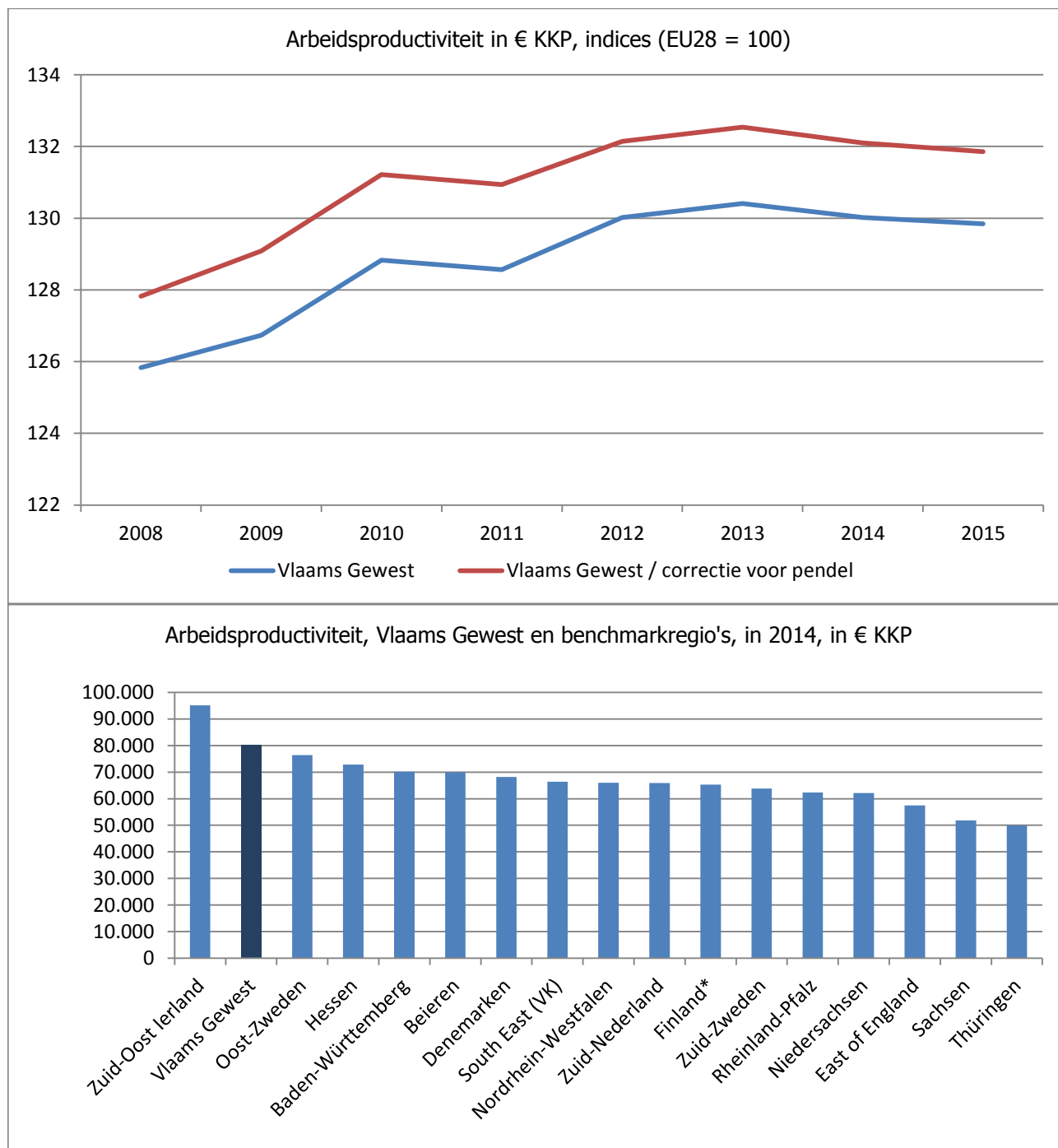

Doelstelling	1.1.1 Vlaanderen groeit in 2020 uit tot een competitieve, polyvalente kenniseconomie die op een duurzame manier welvaart creëert.
Kernindicatoren	Arbeidsproductiviteit
Definitie	Bruto toegevoegde waarde per werkzame persoon (volgens ESR 2010), uitgedrukt in kettingeuro's met referentiejaar 2005.
Streefwaarde	Een toename van de arbeidsproductiviteit in reële termen
Dimensies	Geen
Vergelijking ruimte	Niveau Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	Jaarcijfers vanaf 2009
Frequentie en stiptheid	Officiële registratie: De data voor T komen jaarlijks beschikbaar eind T+1 of in het voorjaar van T+2. Herzieningen zijn mogelijk in het najaar van T+2. Schattingen en prognoses: deze lopen een vijftal jaren in de toekomst. Telkens is er in juni van elk jaar een update. Hier wordt de reeks afgesloten tot en met het laatste afgesloten kalenderjaar.
Laatst gewijzigd	9/08/2016
Meetmethode	Bruto toegevoegde waarde uit de jaarrekeningen van de bedrijven + schattingen voor de niet-jaarrekeningplichtige bedrijven. Selectie voor Vlaams Gewest. (op basis BTW, RSZ, ...). Werkgelegenheid: op basis RSZ en RSVZ, omgerekend naar definities ESR2010. De data voor de recentste en voor toekomstige gegevens zijn afkomstig uit econometrische schattingen.
Bron data	Hermreg
Meer informatie	http://www.plan.be/press/press.php?lang=nl&TM=64&IS=67

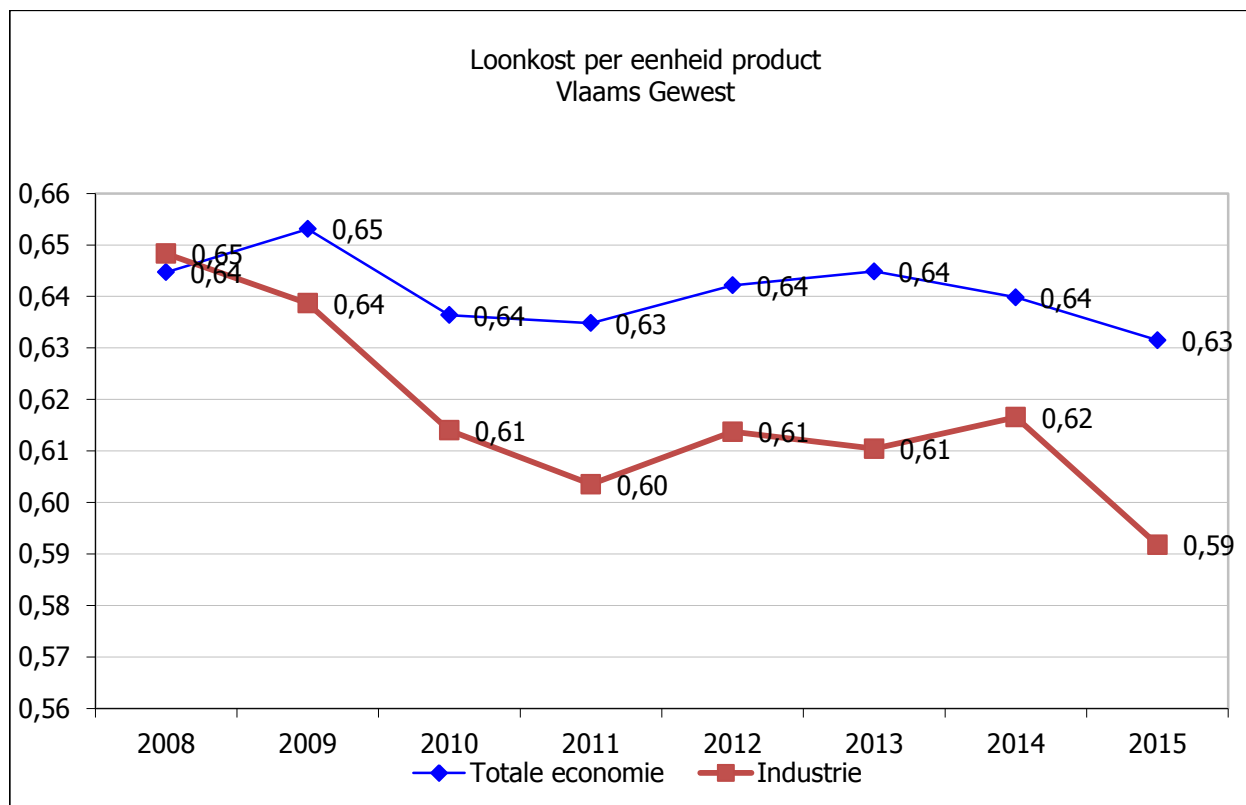
Bespreking

De arbeidsproductiviteit is de belangrijkste determinant van de Vlaamse welvaart. In 2008 en verder in 2009 was er een inzinking als gevolg van de financieel-economische crisis. Nadien zette zich opnieuw een herstelbeweging in. Die gaat onverwijd door in 2015.

De arbeidsproductiviteit is structureel hoger in het Vlaamse Gewest dan in de EU28. Maar tussen 2000 en 2008 verloor het Vlaamse Gewest terrein ten opzichte van de EU28. Tot omstreeks 2013 vergrootte de voorsprong van het Vlaamse Gewest opnieuw (omdat de crisis relatief minder hard toesloeg in Vlaanderen). Maar vanaf 2013 verliest het Vlaamse Gewest opnieuw lichtjes terrein.

Het Vlaamse Gewest staat op een 2de plaats in de vernieuwde lijst van benchmarkregio's, na Zuid-Oost Ierland. Dit was ook zo in 2010 (het eerste jaar waarvoor exhaustieve regionale data beschikbaar zijn).

Doelstelling	1.1.2 Vlaanderen groeit in 2020 uit tot een competitieve, polyvalente kenniseconomie die op een duurzame manier welvaart creëert.
Kernindicatoren	Loonkost per eenheid product
Definitie	Verhouding van: - de verloning (=loonkost per werknemer en raming van de inkomsten van zelfstandigen); - arbeidsproductiviteit (bruto toegevoegde waarde per werknemer) Uitgedrukt in lopende prijzen, berekend volgens het ESR 2010
Streefwaarde	Een afname van de loonkost per eenheid product
Dimensies	Geen
Vergelijking ruimte	Niveau Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	Jaarcijfers sedert 1999
Frequentie en stiptheid	Officiële registratie: De data voor T komen jaarlijks beschikbaar eind T+2 of in het voorjaar van T+3. Herzieningen zijn mogelijk in het najaar van T+3. Schattingen en prognoses: deze lopen een vijftal jaren in de toekomst. Telkens is er in juni van elk jaar een update. Hier wordt de reeks afgesloten tot en met het laatste afgesloten kalenderjaar.
Laatst gewijzigd	19/07/2016
Meetmethode	Bruto toegevoegde waarde uit de jaarrekeningen van de bedrijven + schattingen voor de niet-jaarrekeningplichtige bedrijven. Selectie voor Vlaams Gewest. (op basis BTW, RSZ, ...). Loonmassa: op basis RSZ, omgerekend naar definities ESR2010. Werknemers: op basis RSZ, omgerekend naar definities ESR2010. De data voor de recentste en voor toekomstige gegevens zijn afkomstig uit econometrische schattingen. Verloning zelfstandigen: raming op basis gemiddeld loon werknemer.
Bron data	Hermreg
Meer informatie	http://www.plan.be/press/press.php?lang=nl&TM=64&IS=67

Bespreking

De loonkost per eenheid product is een maatstaf voor het concurrentievermogen van de Vlaamse economie.

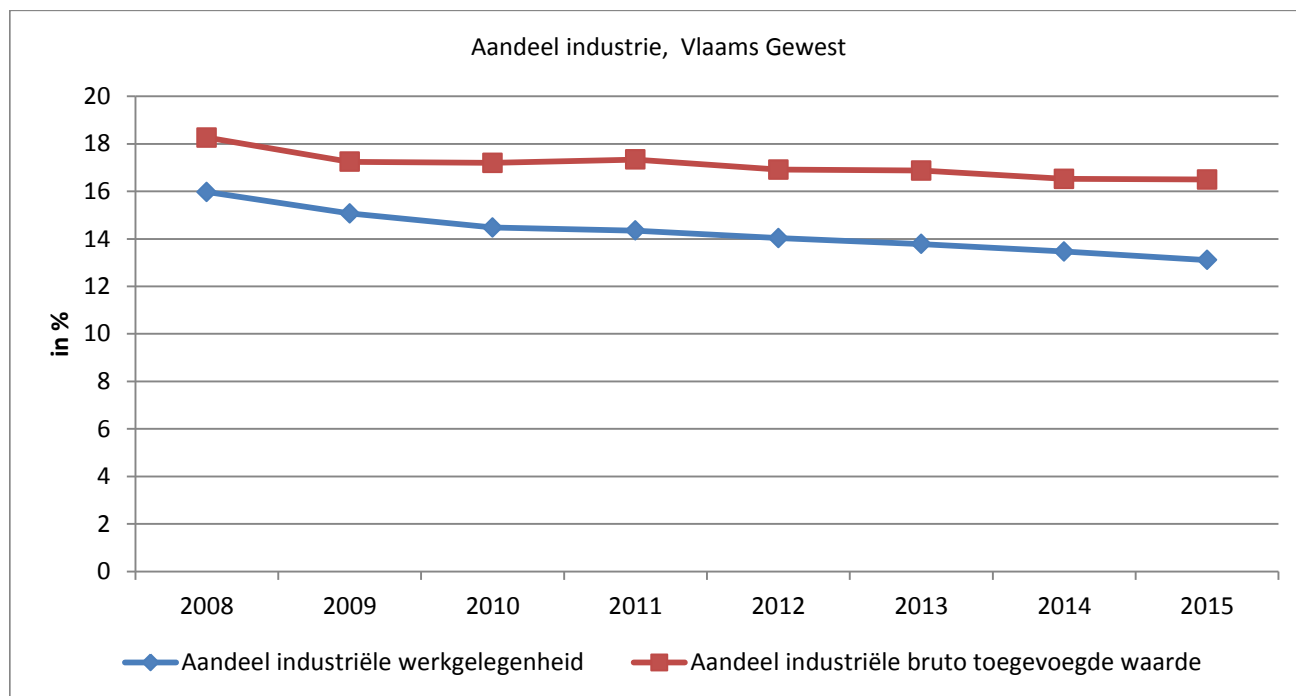
De indicator kende een toename tussen 1995 en 2002, zij het niet ononderbroken.

Tussen 2002 en 2007 was er een duidelijke daling (= evolutie ten gunste). Maar in 2008 en 2009 is opnieuw een opmerkelijke stijging waar te nemen. De verslechterende conjunctuur van 2008 en 2009 zorgde immers voor een hoger aandeel van de loonkost in de bruto toegevoegde waarde (het werknemersbestand hield beter stand omwille van een vertraagde reactie op conjunctuurbewegingen en omwille van de sociale bescherming van werknemers - terwijl de bruto toegevoegde waarde afnam). In 2010 en 2011 was er beterschap. De conjunctuurverslechtering van 2012 en 2013 zorgde echter opnieuw voor een ommekeer. Dat komt doordat de nominale lonen toen sterker stegen dan de nominale toegevoegde waarde. In 2014 en 2015 was er een terug lichte afname van de indicator voor de totale economie.

De indicator voor de industrie doet het beter (ligt op een lager niveau).

In de Vlaamse internationale benchmarking wordt de indicator nu anders gedefinieerd (opname van de inkomens van zelfstandigen, door middel van een schatting). In de rangschikking met de 15 innovatieve benchmarkregio's staat het Vlaamse Gewest, volgens deze gewijzigde definitie, 11de genoteerd in 2010 (aflopende rangschikking, van lage kost naar hoge kost). Dat is een vrij gemiddelde prestatie, maar toch beter dan in 2008 (15de) of 2009 (13de).

Doelstelling	1.1.4 Vlaanderen groeit in 2020 uit tot een competitieve, polyvalente kenniseconomie die op een duurzame manier welvaart creëert.
Kernindicatoren	Aandeel van de industrie in de totale bruto toegevoegde waarde en in de totale tewerkstelling
Definitie	Verhouding van de werkgelegenheid in de industrie tot de totale werkgelegenheid. Industrie: gedefinieerd volgens NACE rev. 2: Sectie BB, CE, CF, CG, CH, CI, CJ, CK, CL, CA, CB, CC en CM
Streefwaarde	Stijging toegevoegde waarde, behoud tewerkstelling industrie
Dimensies	Geen
Vergelijking ruimte	Niveau Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	Jaarcijfers sedert 1999
Frequentie en stiptheid	Officiële registratie: De data voor T komen jaarlijks beschikbaar eind T+1 of in het voorjaar van T+2. Herzieningen zijn mogelijk in het najaar van T+2. Schattingen en prognoses: deze lopen een vijftal jaren in de toekomst. Telkens is er in juni van elk jaar een update. Hier wordt de reeks afgesloten tot en met het laatste afgesloten kalenderjaar.
Laatst gewijzigd	9/08/2016
Meetmethode	Werkgelegenheid: op basis RSZ en RSVZ, omgerekend naar definities ESR2010. De data voor de recentste en voor toekomstige gegevens zijn afkomstig uit econometrische schattingen.
Bron data	Hermreg
Meer informatie	http://www.plan.be/press/press.php?lang=nl&TM=64&IS=67

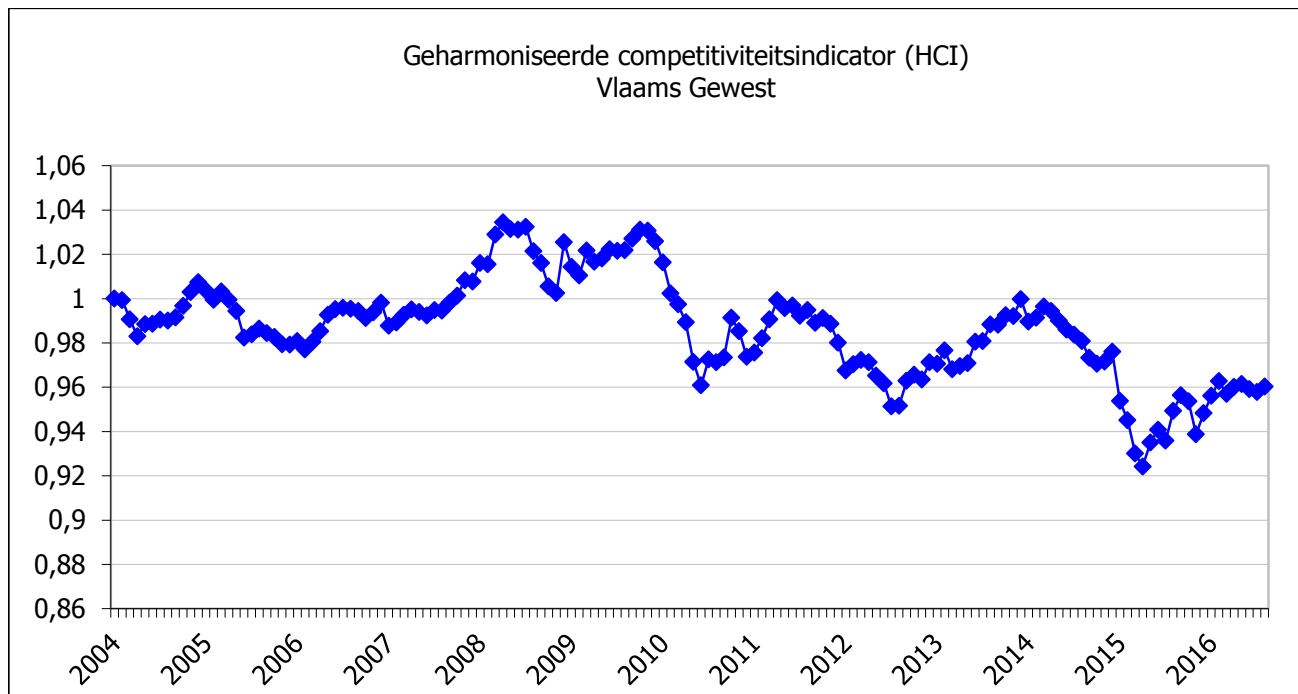
Bespreking

Het aandeel van de industrie neemt trendmatig af in de tijd. Dat is te verklaren door

- 1° uitbesteding van niet-industriële activiteiten aan de tertiaire sector (vb. catering);
- 2° sterkere concurrentie omwille van meer internationale activiteiten: dat drukt de prijzen;
- 3° relatief sterkere vraag naar persoonsgerichte diensten door een welvarender en ouder wordende bevolking.

In 2015 kwam het aandeel van de industrie volgens het nieuwe ESR2010 op 16,5% in de totale bruto toegevoegde waarde en 13,1% in de totale werkgelegenheid. Met het uitbreken van de financieel-economische crisis zakten beide aandelen relatief sterker dan hun dalende trend. Dat was vooral zo voor het aandeel in de bruto toegevoegde waarde. Maar in 2015 stabiliseert het bruto toegevoegde waarde-aandeel, terwijl het aandeel in de werkgelegenheid verder daalt.

Doelstelling	1.1.5 Vlaanderen groeit in 2020 uit tot een competitieve, polyvalente kenniseconomie die op een duurzame manier welvaart creëert.
Kernindicatoren	Geharmoniseerde competitiviteitsindicator (Harmonized Competitiveness Indicator of HCI) / gebaseerd op de consumptieprijsindex
Definitie	De HCI is een maat voor de prijs- en kostencompetitiviteit van een land. De HCI voor het Vlaamse Gewest wordt berekend ten opzichte van een ruime set van 56 handelspartners. De reeks start in januari 2004. De Vlaamse HCI is in sterke mate afgestemd op de berekeningen van de HCI's van de eurolanden door de Europese Centrale Bank (ECB). Een exacte vergelijkbaarheid is niet mogelijk omdat de ECB het basismateriaal voor de berekeningen niet vrijgeeft en enkel de methode omschrijft in een aantal papers. Een daling van de HCI wijst op een verbeterende concurrentiekracht. Dat kan doordat de inflatie lager is in het Vlaamse Gewest in vergelijking met de meeste of de belangrijkste van de partnerlanden, doordat de wisselkoers van de euro gunstig evolueert ten opzichte van de niet-eurolanden of doordat er zich wijzigingen voordoen in het handelspatroon (meer handel met landen die qua inflatie en/of wisselkoers ongunstiger evolueren). Het omgekeerde is uiteraard waar voor een stijging van de Vlaamse HCI.
Streefwaarde	Een lagere HCI (= competitievere Vlaamse economie)
Dimensies	Geen
Vergelijking ruimte	Niveau Vlaams Gewest (zegt iets over de prijs- en kostencompetitiviteit van de Vlaamse economie). Er zijn ook HCI's voor de eurolanden, maar die zijn niet strikt 100% vergelijkbaar.
Vergelijking tijd	Maandcijfers sedert 2004
Frequentie en stiptheid	De Vlaamse HCI wordt jaarlijks door SVR berekend in mei. De recentste waarde voor de berekeningen slaat dan op januari/februari.
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	Het gaat is essentie om een gewogen reële wisselkoers (gewogen = naar een korf van handelspartners). Daarbij wordt rekening gehouden met inflatieverschillen met de handelspartners en met de intensiteit van de handelsrelaties. De export wordt zodanig verrekend dat rekening wordt gehouden met 'derde markteffecten' of de concurrentie die het Vlaams Gewest ondervindt op derde markten van andere exporteurs.
Bron data	SVR op basis van UNCTAD, Eurostat, INR en OESO.
Meer informatie	http://www.ecb.int/stats/exchange/hci/html/index.en.html

Bespreking

De HCI moet zo gelezen worden dat een daling wijst op een verbeterde concurrentiekracht. Dit kan omwille van volgende redenen:

- * een lagere inflatie in het Vlaamse Gewest in vergelijking met de meeste handelspartners;
- * een gunstige evolutie van de wisselkoers van de euro ten opzichte van de niet-eurolanden;
- * wijzigingen in het handelspatroon, bijvoorbeeld een groter gewicht van landen die qua inflatie en wisselkoers ongunstig evolueren;
- * een combinatie van bovenstaande

Het omgekeerde is uiteraard waar voor een stijgende HCI.

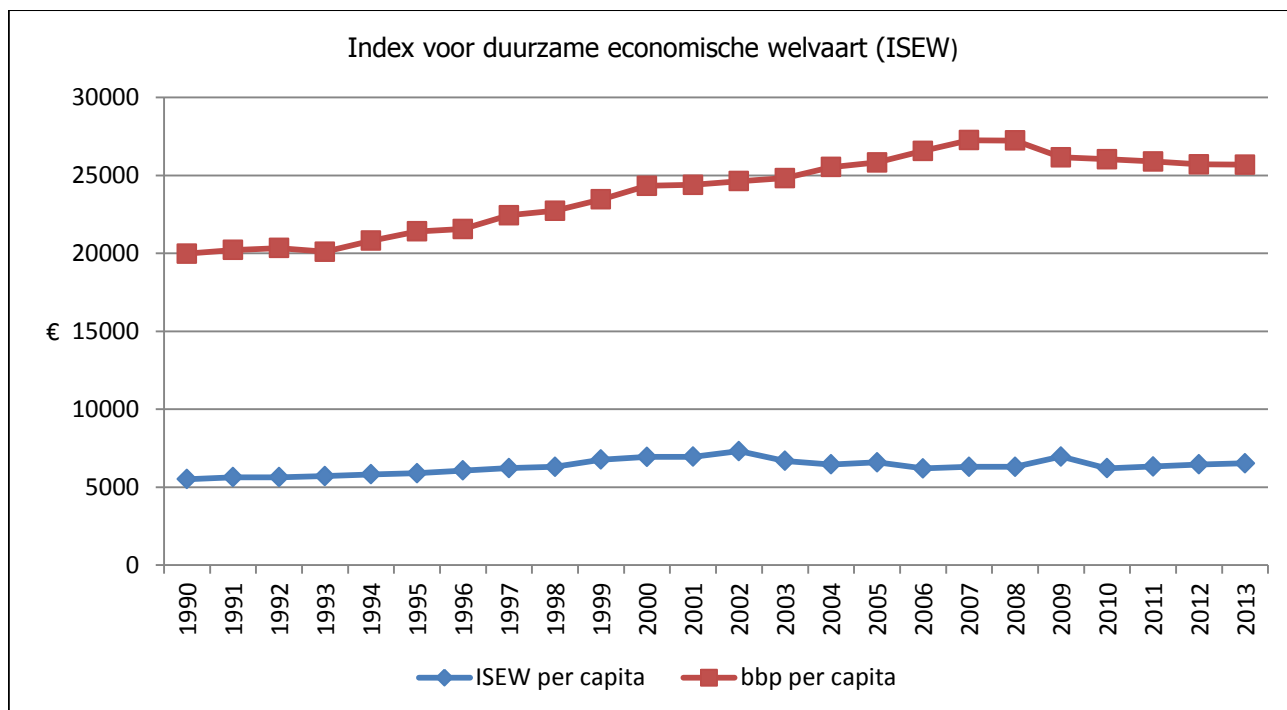
De bespreking focust op de recentste ontwikkelingen. Vanaf de zomer 2013 tot en met maart 2014 deed de Vlaamse HCI het minder goed. De voornaamste redenen zijn de depreciërende dollar en Yen. Maar toch bevond het niveau van de Vlaamse HCI zich nog steeds onder dit van 2008-2009 (dat wil dus zeggen dat de competitiviteitspositie dan nog slechter was).

Vanaf april 2014 tot oktober 2014 was er opnieuw een kentering ten goede: de verbetering in de Vlaamse HCI is te wijten aan de depreciatie van de euro ten opzichte van de munten van de voornaamste niet-euro handelspartners (dollar, yen, pond, yuan, Indische roepia...). Nadien, en tot het einde van 2014 zorgden de waardevermindering van de roebel en in mindere mate van de yen voor een verzwakking van de Vlaamse HCI. In het begin van 2015 verbeterde de HCI opnieuw duidelijk omwille van de waardevermindering van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar, de Chinese yuan en het Britse pond.

Maar in de periode april 2015 tot en met februari 2016 verloor Vlaanderen opnieuw een deel van zijn concurrentiekracht (hier uitgedrukt door een toename van de HCI). Vooral de toename van de euro ten opzichte van de Russische roebel, de Chinese yuan en het Britse pond speelde een rol. In mindere mate was dat ook het geval ten opzichte van de Indische roepia, Turkse lira en Amerikaanse dollar. Tussen maart en augustus 2016 bleef de Vlaamse concurrentiepositie volgens de HCI zowat constant. Dit was het resultaat van een aantal bewegingen die elkaar ongeveer neutraliseerden: de euro werd duurder ten opzichte van het Britse pond, en in mindere mate de Chinese Yuan. Aan de andere kant boekte de euro voordeel ten opzichte van de Japanse yen en in mindere mate de Russische roebel.

Over een langer tijdsperspectief beschouwd duidt de Vlaamse HCI nog steeds op een vrij gunstige monetaire concurrentiekracht.

Doelstelling	1.1.6 Vlaanderen groeit in 2020 uit tot een competitieve, polyvalente kenniseconomie die op een duurzame manier welvaart creëert.
Kernindicatoren	Index voor duurzame economische welvaart (ISEW, index for Sustainable Economic Welfare)
Definitie	De ISEW is een aangepast bruto binnenlands product (bbp), dat de werkelijke economische welvaart, zoals die door de mensen wordt ervaren, beter weergeeft. Het normale bbp houdt geen rekening met de inbreng van onbetaalde arbeid, meer bepaald huishoudelijke arbeid, of met de productie van goederen en diensten door de overheid. Daarom wordt bij de bestedingen van de huishoudens, zoals die normaal in de berekening van het bbp worden opgenomen, een raming gevoegd van de waarde van de huishoudelijke arbeid en van de waarde van de overheidsdiensten. Anderzijds vergroten "defensieve" uitgaven, zoals de strijd tegen de inkomensonzekerheid, niet echt de welvaart maar houden die enkel in stand. Die uitgaven worden dus in mindering gebracht. Ten slotte houdt het bbp geen rekening met de inkomensongelijkheid. Ook dat wordt door de ISEW gecorrigeerd: wanneer de inkomensongelijkheid toeneemt, neemt de reële economische welvaart van de mensen af. Daarenboven is het bbp blind voor economische consequenties op lange termijn: economische groei kan ten koste gaan van het milieukapitaal dat aan toekomstige generaties wordt doorgegeven. De ISEW corrigeert die afwijking door de depreciatie van het natuurlijk kapitaal af te trekken.
Streefwaarde	Toename
Dimensies	
Vergelijking ruimte	Niveau Vlaams Gewest. Beperkte internationale vergelijkbaarheid omwille van verschillen in de methodologie.
Vergelijking tijd	1990-2013
Frequentie en stiptheid	jaarlijks
Laatst gewijzigd	7/06/2016
Meetmethode	De ISEW vertrekt van de private consumptieve bestedingen in de veronderstelling dat deze een goede inschatting geven van de psychische diensten die consumenten ervaren bij het gebruik van goederen en diensten. Maar om te komen tot de 'echte' baten zijn er aanpassingen nodig. De waarde van huishoudelijke arbeid, de welvaartsverliezen door inkomensongelijkheid en uitgaven met een defensieve aard worden in rekening gebracht. De 'echte' kosten van economische activiteiten hebben voornamelijk betrekking op de achteruitgang van het milieu en de uitputting van het natuurlijk kapitaal. De ISEW houdt rekening met water- en luchtverontreiniging, de kosten van klimaatverandering, de aantasting van de ozonlaag en de vervangingskost voor het gebruik van niet-hernieuwbare energiebronnen.
Bron data	MIRA, Hogeschool Gent
Meer informatie	http://www.milieurapport.be/upload/main/0_onderzoeksrapporten/2015/ein_drapport_ISEW_Index_Duurzame_Economische_Welvaart_TW_red.pdf http://www.milieurapport.be/nl/feitencijfers/MIRA-T/gevolgen-voor-mens-natuur-en-economie/milieu-en-economie/duurzame-economische-welvaart/index-voor-duurzame-economische-welvaart-voor-vlaanderen/

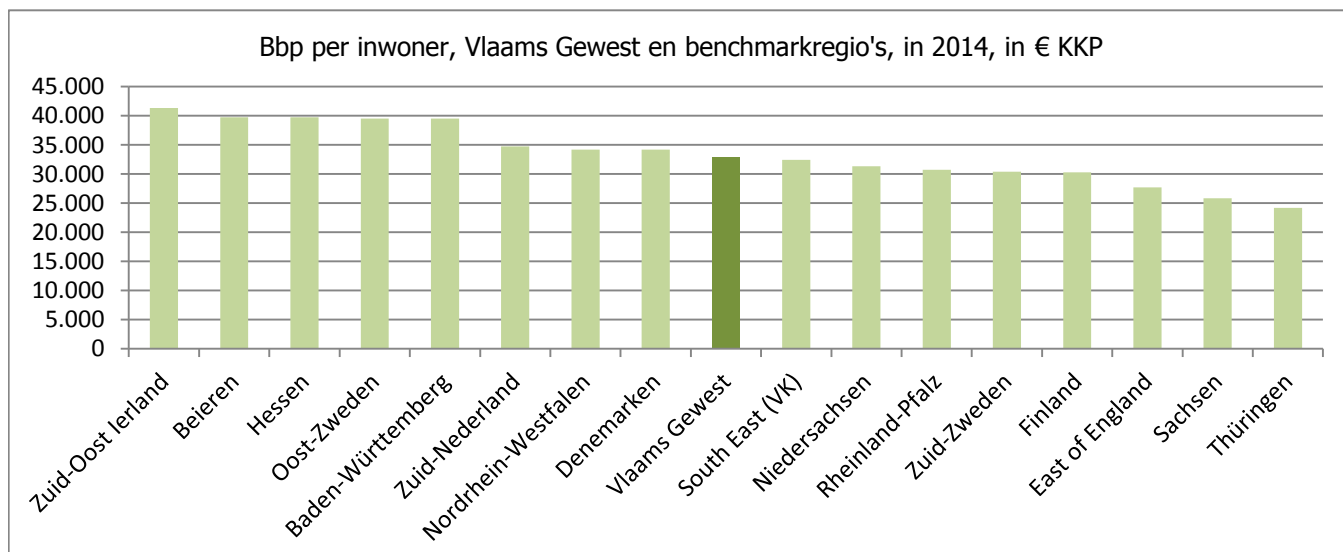
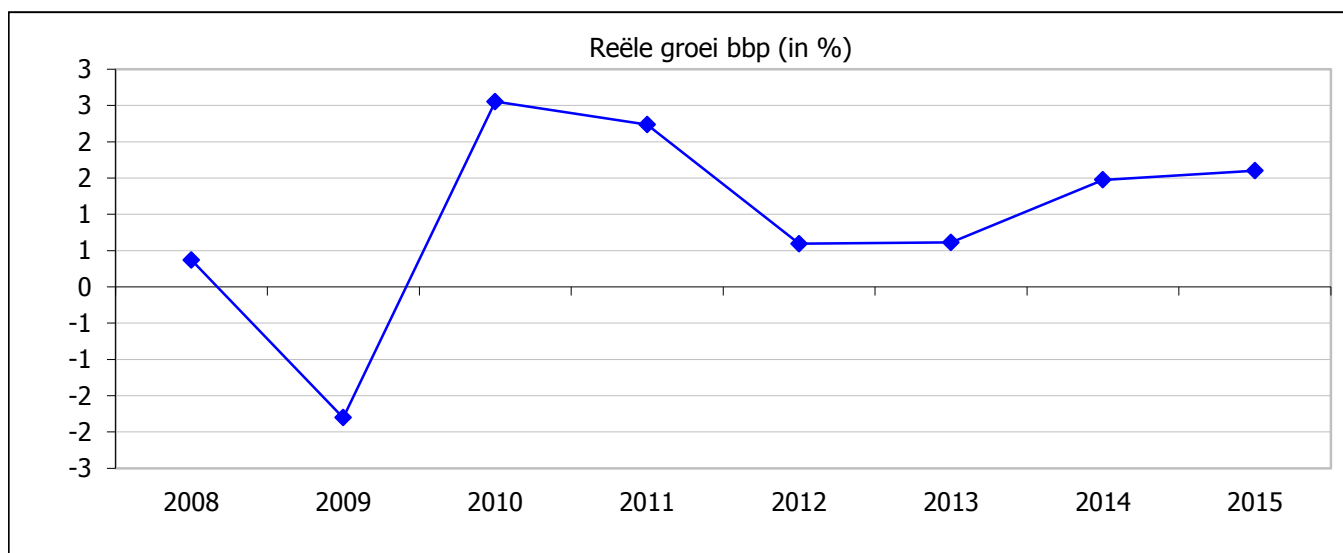
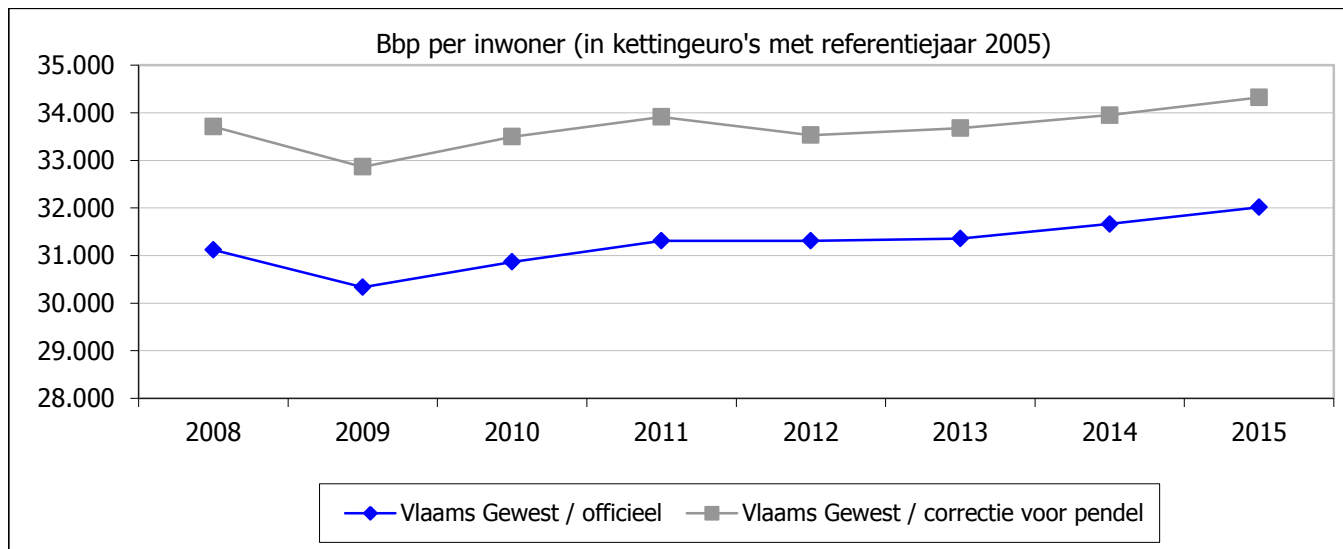

Bespreking

Tussen 1990 en 2013 steeg in Vlaanderen het bbp per capita gestaag met ongeveer 28,6%. Tussen 2008 en 2013 kromp het bbp/capita ten gevolge van de financieel-economische crisis.

De Index voor Duurzame Economische Welvaart voor Vlaanderen kende een ander verloop. Tussen 1990 en 2013 steeg de ISEW per capita met 19,9%. De duurzame economische welvaart in Vlaanderen nam toe tot het jaar 2000, om nadien terug te vallen. Tussen 2002 en 2008 daalde de ISEW/capita met bijna 15% door een toename van de inkomensongelijkheid. In 2009 steeg de ISEW/capita opvallend sterk (+10,5%) als gevolg van de financieel-economische crisis (de kosten van onze economische activiteiten namen af). Het bbp per capita daalde toen sterk door de crisis. In 2010 daalde de ISEW/capita sterk (-10,9%) om de volgende 3 jaren terug lichtjes toe te nemen - een licht contrast met de daling van het bbp/capita in deze periode.

Doelstelling	1.2.1 Vlaanderen behoort in 2020 tot de top vijf van de kennisintensieve regio's op het vlak van geproduceerde en verdiende welvaart.
Kernindicatoren	Bbp per inwoner
Definitie	Bbp (volgens ESR2010) gedeeld door het inwoneraantal. Twee reeksen voor het BBP: - de officieel geregistreerde reeks - de reeks gecorrigeerd voor pendelbewegingen. Het bbp is uitgedrukt in kettingeuro's met referentiejaar 2005. Naast het niveau wordt ook de reële groei van het bbp weergegeven.
Streefwaarde	Het Vlaamse Gewest moet behoren tot de top-5 van de VIA kennisintensieve regio's.
Dimensies	Geen
Vergelijking ruimte	geen
Vergelijking tijd	Jaarcijfers sedert 2009
Frequentie en stiptheid	Officiële registratie: de data voor T komen jaarlijks beschikbaar in het voorjaar van T+2. Herzieningen zijn mogelijk in het najaar van T+2. Telkens is er in juni van elk jaar een update. Schattingen en prognoses: deze lopen een vijftal jaren in de toekomst. Hier wordt de reeks afgesloten tot en met het laatste afgesloten kalenderjaar.
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	Bbp en Bruto toegevoegde waarde uit de jaarrekeningen van de bedrijven + schattingen voor de niet-jaarrekeningplichtige bedrijven. Selectie voor Vlaams Gewest (op basis BTW, RSZ, ...). Inwoneraantal: Eurostat-data op basis van de nationale statistische instituten. De data zijn afkomstig uit econometrische schattingen.
Bron data	Hermreg
Meer informatie	http://www.plan.be/press/press.php?lang=nl&TM=64&IS=67

Bespreking

In 2009 was er een inzinking van het niveau van het bbp per inwoner omwille van de impact van de financieel-economische crisis. In 2010 en 2011 volgde een herstel. Maar de zwakke conjunctuur in 2012 en 2013 zorgde nadien voor een stabilisatie. De wat betere economische toestand bracht opnieuw een toename van het bbp per inwoner teweeg in 2014 en 2015.

Het bbp per inwoner voor pendel gecorrigeerd, ligt op een structureel hoger niveau dan het officiële bbp per inwoner. De evolutie van beide reeksen is zeer gelijklopend.

De reële groei van het bbp komt op +1,6% in 2015. Dat is iets beter dan in 2014 (+1,5%), en betekent een lichte groeiversnelling ten opzichte van de conjunctureel zwakke jaren 2012 en 2013.

In een vernieuwde rangschikking van 17 innovatieve regio's inzake bbp per hoofd staat het Vlaamse Gewest 9de in 2014, net zoals in 2013. Omwille van de introductie van het nieuwe ESR 2010 rekenstelsel is geen lange tijdreeks beschikbaar. Een aantal Duitse Länder, Denemarken, Zuid-Nederland, Zuid-Oost Ierland en Oost-Zweden scoren hoger. Deze positie is ook dezelfde als in 2010 (het vroegste jaar waarvoor volledige gegevens beschikbaar zijn).